

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ : กรณีศึกษากลุ่ม เกษตรกร หมู่ที่ 6 บ้านดงเต็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ดารุณี ธรรมประวัติ^{*1} นันทิยา อังกรวัฒนากุล² จินตนา คำทอง³

^{*1,2,3}สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ สังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บทนำ

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจลำดับที่ 1 ของโลก ที่ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่เอ็มบีประเมินมูลค่าพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 5 อันดับแรกไว้ (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่เอ็มบี, 2564) และข้าวยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศปลูกข้าวเป็นหลัก กลุ่มเกษตรกรที่ทำการปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่บ้านดงเต็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบอาชีพทำนาปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 6 หลังคาเรือน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลผลิตที่ได้จากการทำนาปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ไปจำหน่าย ทั้งในชุมชนและโรงสีที่รับซื้อข้าวไร่ช่เบอร์รี่ ข้าวไร่ช่เบอร์รี่สามารถปลูกได้ปีละ 1-2 ครั้ง และในการจำหน่ายแต่ละปีจะมีความแตกต่างกัน และจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าผลตอบแทนไม่สูงนัก เพราะเกษตรกรไม่มีความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุน และผลตอบแทนจากการปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเพื่อให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ ได้ทราบการหาต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นำมาลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่และผลตอบแทนเฉลี่ยในแต่ละปีของเกษตรกร และเพื่อให้เกษตรกรเป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจในการบริหารต้นทุนการผลิตของกลุ่มเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ของเกษตรกร หมู่ 6 บ้านดงเต็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนที่ทำการเพาะปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ หมู่ 6 บ้านดงเต็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ราย เป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ไม่ต่ำกว่า 8 ปี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย :

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ต้นทุนตามส่วนประกอบของต้นทุน ได้แก่ ค่าวัสดุคิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และผลตอบแทนจากการลงทุน ได้แก่ รายได้จากการขาย กำไรสุทธิ

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงาน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :

- กำหนดกรอบแนวคิด จุดมุ่งหมายของการวิจัย รวมทั้งศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ พื้นฐานในการปลูกข้าว วิธีการเพาะปลูก และจำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกข้าว และข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าว จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนสินทรัพย์ (เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร) และรายได้จากการจำหน่ายข้าวไร่ช่เบอร์รี่
- แบบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และทำการปรับปรุงแก้ไขให้คำถามสอดคล้องมีรายละเอียดครอบคลุมและตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- นำแบบสัมภาษณ์ไปให้หัวหน้าครัวเรือนที่ปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ หมู่ที่ 6 ตำบลดงเต็ง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ราย ตอบแบบสัมภาษณ์
- ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล :

- การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากบรรดาขสสรุ หรือใช้ความถี่ ร้อยละในการอธิบาย เพื่อให้ทราบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่
- การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาคำนวณหาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ ได้รับเฉลี่ยต่อปี โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าว = ค่าวัสดุคิบ + ค่าแรงงาน + ค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกข้าว
 - 2.2 ผลตอบแทนหรือรายได้จากการลงทุนปลูกข้าว เป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ต่อปี
 - 2.3 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จะทำให้เกษตรกรทราบกำไรหรือขาดทุนจากการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ในนั้น ๆ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลตอบจากการปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ของเกษตรกรแต่ละรายในรูปแบบของกำไรขาดทุน

เกษตรกร	ผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ (กำไรขาดทุน)
รายที่ 1	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 150,000 - 24,110 = 125,890
รายที่ 2	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 225,000 - 59,215 = 165,785
รายที่ 3	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 185,000 - 49,385 = 135,615
รายที่ 4	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 115,000 - 14,950 = 100,050
รายที่ 5	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 140,000 - 19,285 = 120,715
รายที่ 6	กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ทั้งหมด กำไรสุทธิ = 164,000 - 29,845 = 134,155

ตารางที่ 1 แสดงผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ของเกษตรกรแต่ละราย พบว่า รายที่ 1 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 125,890 บาท รายที่ 2 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 165,785 บาท รายที่ 3 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 135,615 บาท รายที่ 4 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 100,050 บาท รายที่ 5 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 120,715 บาท รายที่ 6 มีผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ จำนวน 134,155 บาท

ตารางที่ 2 แสดงจุดคุ้มทุนในการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ต่อปีของเกษตรกรแต่ละราย

เกษตรกร	จุดคุ้มทุนในการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ (ตัน)	
	จากสูตร	จุดคุ้มทุน = $\frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{กำไรส่วนเกิน}}$
รายที่ 1	จุดคุ้มทุน = 2,063.29 บาท	$= \frac{3,260}{158.30}$
รายที่ 2	จุดคุ้มทุน = 1,699.71 บาท	$= \frac{2,315}{136.20}$
รายที่ 3	จุดคุ้มทุน = 1,928.69 บาท	$= \frac{3,435}{178.10}$
รายที่ 4	จุดคุ้มทุน = 1,855.67 บาท	$= \frac{2,700}{145.50}$
รายที่ 5	จุดคุ้มทุน = 1,493.39 บาท	$= \frac{2,485}{166.40}$
รายที่ 6	จุดคุ้มทุน = 1,949.55 บาท	$= \frac{3,455}{177.22}$

จากตารางที่ 2 แสดงจุดคุ้มทุนในการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ พบว่า รายที่ 1 มีจุดคุ้มทุน 2,063.20 บาท รายที่ 2 มีจุดคุ้มทุน 1,699.71 บาท รายที่ 3 มีจุดคุ้มทุน 1,928.69 บาท รายที่ 4 มีจุดคุ้มทุน 1,855.67 บาท รายที่ 5 มีจุดคุ้มทุน 1,493.39 บาท และรายที่ 6 มีจุดคุ้มทุน 1,949.55 บาท

การอภิปรายผล

ผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวไร่ช่เบอร์รี่ พบว่า รายที่ 1 มีผลตอบแทนจำนวน 125,890 บาท จุดคุ้มทุน 2,063.29 บาทต่อปี รายที่ 2 มีผลตอบแทนจำนวน 165,785 บาท จุดคุ้มทุน 1,699.39 บาทต่อปี รายที่ 3 มีผลตอบแทนจำนวน 135,615 บาท จุดคุ้มทุน 1,928.69 บาทต่อปี รายที่ 4 มีผลตอบแทนจำนวน 100,050 บาท จุดคุ้มทุน 1,855.67 บาทต่อปี รายที่ 5 มีผลตอบแทนจำนวน 120,715 บาท จุดคุ้มทุน 1,493.39 บาทต่อปี รายที่ 6 มีผลตอบแทนจำนวน 134,155 บาท จุดคุ้มทุน 1,949.55 บาทต่อปี แสดงให้เห็นว่าจุดคุ้มทุนที่ต่ำ จะส่งผลดีต่อเกษตรกร เนื่องจากผลผลิตข้าวที่เกินจากจุดคุ้มทุนจะเป็นกำไรจากการผลิตที่เกษตรกรจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร โสมคาภาและคณะผู้ศึกษา (2562) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวพันธุ์ กข29 (ชัยนาท 80) ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 4 บ้านไร่สุขุม ตำบลห้วยยั้ง อำเภอพราณกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า การปลูกข้าวพันธุ์ กข90 มีรายได้ 21,000 บาท ต่อไร่ ต้นทุนรวม 1,750 บาทต่อไร่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 550 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิ 19,250 บาทต่อไร่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิธาน แสนภักดี และคณะผู้ศึกษา (2563) ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกรอำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ต้นทุนในการปลูกข้าวหอมมะลิ เฉลี่ย 4,012.18 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิจากการปลูกข้าวเฉลี่ย 1,092.13 บาทต่อไร่ และมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.27 ต้นต่อไร่ จะแสดงให้เห็นว่าปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิมีจุดคุ้มทุนที่ต่ำ ซึ่งส่งผลดีต่อเกษตรกร

รายการอ้างอิง

- พิธาน แสนภักดี และคณะ.(2563). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 7 (1), 121-135.
- ศิริพร โสมคาภา และคณะ.(2562). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกพันธุ์ กข90 (ชัยนาท 80). ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 4 บ้านไร่สุขุม ตำบลห้วยยั้ง อำเภอพราณกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 13 (1),185-192.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2560). การบัญชีเพื่อการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : อินโฟเิมนิ่ง.
- ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่เอ็มบี. (2561). ค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business>
- สุนทร ศรีนันทวัน. (2559). ข้าวไร่ช่เบอร์รี่เพื่อสุขภาพ. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.scimath.org>